

05072012 Ja tak til en værdig død

Læserbrev til Ugeskrift for læger

Når man er yngre ligger døden langt væk, både i ens bevidsthed og i det virkelige liv, og her er læger ingen undtagelse ej heller Lægeforeningens formand. " Læger skal ikke frarøve patienterne livet", skriver lægeformanden i en leder i Ufl, og det har han selvfølgelig helt ret i.

Men når man er kommet lidt op i årene ser tingene anderledes ud, og når man selv har haft en cancer hængende over hovedet, så dukker tanker om livets endeligt op fra tid til anden. Og når man har fulgt flere af sine jævnaldrende venners lange, opslidende og håbløse kamp mod kræften, hvor det især er de sidste måneder, som er pinefulde og pinagtige, så begynder man at ønske, at der var mulighed for en mere værdig død her i landet. Når sengen bliver ens foretrukne opholdssted, når de naturlige funktioner sætter ud, når appetitten svigter på trods af at kroppen kun er skind og ben, når det er svært at holde på urin og afføring, og når talen bliver sløret og tanken uklar, så har livet for mange mennesker ikke længere den store værdi. Når man dybest set kun ønsker at livet snart kunne få en ende, når man gentagne gange har taget afsked med sine nærmeste for bare igen næste morgen at vågne op til en ny, ubærlig dag, så er det man begynder at overveje, hvordan man kan gøre en ende på sit liv.

At tømme medicinskabet, at kaste sig ud fra en bro eller lægge sig på togskinnerne overvejes og forkastes, ligesom man heller ikke kan bede de pårørende om at afslutte livet for en, for det vil gøre de pårørende til kriminelle. Hvad kan man så ty til og hvad gør man rent faktisk? En af mine venner skød sig en kugle for panden hjemme i dagligstuen et par timer efter hospitalet havde fortalt ham at alle behandlingsmuligheder var udtømt og en anden bekendt, som lå hjemme for at dø af sin cancer, aflurede koden på morfindroppet og da familien var gået i seng en aften, så skruede han helt op. Tænk alle de ensomme overvejelser som de stakkels mennesker har måttet igennem inden de helt alene har truffet den definitive beslutning om at møde døden lidt før Vorherre og lægerne havde tænkt sig det.

Havde det ikke været bedre hvis de, og mange andre cancerpatienter med dem, havde kunnet tage åben og ordentlig afsked med de nærmeste for derefter selv vælge tid og sted for afskeden med livet og selv indtage en terminal drik? Havde det ikke været bedre hvis disse mennesker kunne dø, mens de blev holdt kærligt i hånden af deres nærmeste, i stedet for at snige sig til døden som en tyv om natten, og havde det ikke været bedre, hvis man fx havde indrettet og autoriseret landets hospicer til at løse dette problem for de håbløst syge patienter, så der var et sted, hvor de trygt kunne henvende sig når de dystre tanker begyndte at melde sig?

Jeg vil gerne foreslå at man autoriserer landets hospicer til at hjælpe disse patienter, måske med en indlæggelse i et par dage, med mulighed for samtale med en præst og med fagpersoner, med mulighed for at tage afsked familie og med venner og med mulighed for selv at vælge hvornår den ulidelige tilværelse skal være slut.

Det behøver ikke at være så svært lovgivningsmæssigt, og man skal selvfølgelig ikke blande lægelig behandling og dødshjælp sammen, så hospitalerne skal holdes udenfor. Med mit forslag vil hospitaler og praktiserende læger fortsat kunne fremstå som de mennesker, som gør alt hvad der står i deres magt for at

lindre og helbrede, og lægerne vil aldrig kunne fremstå som personer der under bestemte omstændigheder kan frarøve patienten livet. Det tror jeg er meget vigtigt.

Men det er også vigtigt, at mennesker har mulighed for at fravælge de sidste frygtelige uger eller måneder, hvor det ikke kun er et spørgsmål om at få lindret smerte og angst, men i lige så høj grad et spørgsmål om at kunne gå døden i møde på en rolig måde og selv sige farvel den dag livet ikke længere er til at bære. Jeg tror at bare bevidstheden om at muligheden eksisterer, vil gøre sygdomslejet lettere og mere roligt for mange mennesker.

Det er formentlig kun en mindre del af de håbløst syge patienter, som ville benytte sig af denne mulighed for selv at afslutte livet, men jeg tror det er vigtigt at denne mulighed findes både i lovgivningen og i det virkelige liv.